

TĖVYNĖ
kas mėnuo
neprigulincij
prie Susiv. L. A.
ant metų 50 c.

TĖVYNĖ

Apie mėnuo
prie: —
1 colis 1 kart
\$1.00
1 colis per metą
\$9.00

LITERATūros MOKSLO IR POLITIKOS MENESINIS LAIKRASČIUS

ORGANAS

„Susiv. Lietuviu Amerikoje“

Iszleidžiamas kasžtais

„Susivienyimo“

Entered as Second class Matter at the Post Office at MtCarmel, Pa.

GEGUŽIS

Metai I

No 5

1896 m.

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

DAINOS

apie

Nusiskandinusią mergytę
(lietuviskųjų kanklių aidai.)

II.

Margas genys, margas,
Svietas da margoenis.
Sziurksztus kietas smonių protas,
Szirdys da kietesnis.

Anksti ryt rytelis
Giedrele giedrojo;
Anksti rytą rinkau vūgas
Giruzėj' žaliojo.

Daugel syk' ilsėjaus,
Daugel syk' sustojau:
Užsimislius bernuzėlį
Savo minavojau.

Bet sztai man bestojant,
Sztai beminavojant,
Pamacziau isz tolo poną
Vieszkeluziu jojant.

Grazus jaunas ponas,
Bėras zirguzėlis,
Prie zirgelio tymo balnas,
Szilkų kamanėles.

„Labas ryt's mergele,
Lab's ryt's, lelijėle,
Labas rytas žalios girios
Vūgelių rinkėja!

„Baltas veido gymis,
Mėlynos akeles,
Skaiszios grafios tavo vūgos,
Skaistesnis veidelis.

„Vai, mergyte mano,
Mergele — kvietkela,
Dūk pardūk man savo vūgas,
Pardūk veidelį.

„Už kozną vūgele —
Karztai glamonėsiu,
O už skaistųjų veidelį
Pinigais mokėsiu.”

— „Vai atstok, atstokia,
Ponaiti berneli,
Nepardėsiu jaunystėles
Už jokią ozienelę.”

Margas genys, margas
Svietas da margoenis,
Sziurksztus kietas smonių protas,
Szirdys da kietesnis.

Anksti ryt rytelis
Rasele rasojo,
Anksti ryt' buvau rinkt kvietkų
Pievelėj žaliojo.

Rinkdama ilsėjaus,
Pririnkus sustojau:
Užsimislius bernuzėlį
Savo minavojau.

Bet sztai man bestojant,
Sztai beminavojant,
Pamacziau isz tolo poną
Karietoj vaziūjant.

Marga karietėle,
Jūdberis zirgeliai,
Prie karietos auksio kvietkos,
Zerkolų langeliai.

„Merguzėle mano,
Saldžioj patiekela,
Nepardavei man vūgelių
Pardūk vainikelį.

„Dūk, pardūkie, pirksiu
Vainikėlj žalia,
Vainikėlio lapais tavę
Viliosiu pas savę.

„Pas manę mergyte,
Palociai, dvarelis,
Aplink dvarą kvietkų daržas,
Alyvų sodelįs.

Sode vainikėlj
Vydyt pakabysiu.

O tavę mano mergyte,
Palociūs laikysiu.

— Vai atstokie, važiūk' sau,
Ponaiti berneli,
Mą brangesnė jaunystelė
Už tavo dvarelj.

Margas genys, margas
Svietas da margesnis
Sziurksztus szaltas žmonių protas,
Szirdys da szaltesnės.

Ankati ryt' rytelis
Miglele miglojo;
Tirsztų miglų debesėliai
Nemunėlj klojo.

Anksti ryt' gelmelen
Sriaunaus Nemunėlio
Siuntė manę motinėle
Parneszt vandenėlio.

Ejau, vis ilsėjau,
Nuėjus sustojau;
Užsimislius bernuzėlj
Savo minavojau.

Sztai man ten bestovint,
Sztai man ten belaukiant,

Pamacziau isztolo poną
Laivuzyj' atplaukiant.

Lengvas liepos laivas,
Aržūlo irklelis;
Ant laivelio margi rasztai
Szilkinis žėglelis.

„Merguzėle mano,
Labas ryt's, mergele,
Labas rytas gražumėlio
Skaisčioji sriovele!”

„Skaistus tavo veidas,
Kaip vandens, sriovelė,
Bet už sriovę, už veidelį
Skaistesnė szirdelė.

„Dėl veidelio grožio
Tavę pamylėjau,
Dėl skaistumo szirduzėlės
Vest' prisizadėjau.

„Eikiė szia, mergyte,
Eik szia in laivelį,
Szia važiūsım, merguzėle,
In mano dvarelj.

„Aplink mano dvarą
Dvareliai, sodeliai,
Viduj' sodo koplytėlė,
Muriniai nameliai.

„Koplyczioj, mergyte,
Žiedeliais' mainysım,
O nameliūs—palocėliūs
Dvarelin valdysım.

„Daug gal but' nenorių,
Prieszingų kalbelių,
Bet sumainius neatmainys jau
Nieks mūsų žiedelių.”

)pabaiga II dalies toliaus bus).

PRUSU LIETUVIAI.

Pagal paskucziausia vokiečių apskaitymą Prūsėse Lietuviai randasi do 10-yje pavietu. Daugiausiai lietuvių yra paviete Szilokarczemos, kur ant 100 žmonių pripūla 59 lietuviai. Potam eina pavietas Tilžės, kur ant 100 pripūla 47 lietuviai. Klaipedoj 42, Ragainėj 25, Pakalnėj 21, Labgavoj 16, Pilkalnio paviete 13 lietuvių ant 100 gyventojų, Stalupėnų paviete pripūla tik 2, o pavietūse Geldupio ir Vistruczio tik po 1 lietuvi ant 100 vokiečių.

Kaip matome mus Prusų broliai yra didei susivokiecziavę. Prusu Lietuvoj, vokiečių daugiau nei lietuvių. O ir likusieji lietuviai lietuviystės reikalūse labai atszalę ir didelis jų skaitlius in nasrus vokiečių tik bėga, tik bėga.

Prusų lietuviai yra liuteriszko tikėjimo. Turi apie septynis laikraszcius lietuviszkoj kalboj, bet vokiszkomis literomis. Mus laikraszcių jie beveik suvis neskaito, musų kylimui menkai prijauczia ir su mumis liuivias-katalikais neką nenori susidėti.

Dievs dūs vienog, kad neužilgo ir terp Prusų lietuvių atgis patriotizmas, kurs nog keletos metų jau ten pradejo apsireikszti. Prusų lietuviai jau keli metai kaip darbūjasi, kad nors vieną ar du savo pasiuntiniu turėtų Prusų suėjime (saime) ir kad kaimo mokslinėse nors katekizmo vaikai butu mokinami lietuviszkai.

Jei tik mums pasisektu sukelti tarpe Prusų lietuvių tautiszkus jausmus, tai da stacziai galėtume pasakyti, jog anas krasztas Lietuvos del lietuviystės nepražuvo, tūm labjaus, kad da ten lietuvių yra daug didesnis skaitlius, negu jį vokiecziai padūda.

LENKAI ir LIETUVA.

Padėjimas Lenkų.

Kas gerai tēmyja į politiką, lengvai gali inziurėti, kad lenkai tarpe Europos vieszpatyszcių ingyja kaskart vis dides-

nę svarbą. Vokiečiai szendien su jais rokūjasi. Austrijoj-gi lenkai tiesiog pasiliko gaspadoriais, nes vyriausi Austrijos ministeriai ir visų ministerių galva Badenis yra lenkai. Maskoliai nors lenkus dideliai spaudžia, vienog bijos jų, nes vakarinėj Maskolijoj lenkai turi didelę galybę.

Lenkų politika.

Daugiausiai liūsybės lenkai turi po „Austrijoku“ Galicijoj ir mislina, kad prikelti Lenkiją jiems bus lengviausiai su pagelba arba po prieglauđa Austrijos.

Visi lenkai laukia szendien kaip kokio iszganymo, kad tik Europoj pakiltu vainos. Kalbama, kad Austrijos lenkai teip kėravija politika, kad tik vokiečiai pradėtu kariauti su maskoliais.

Gerinasi lenkai austrijokams, gerinasi del senos prietelystės prancūzams, paskutineme laike gerinasi ypatingai anglams. Tos vieszpatystės: Austrija, Vokietija ir Anglija neapkenczia maskolių ir jeigu tik jiems pasisektu Maskoliją apimti, dalytu Maskoliją, Lenkams jų „ojczyzna“ atidūtu. Teip lenkai mislina.

Likimas Lietuviu.

Be abejonės lenkai, tauta apszviesta ir skaitlinga, turi prieszais save ateitę. Galima tikėti ing tai, jog pirmiaus ar paskiaus lenkai turės savo vieszpatystę. Bulgarai, Serbai, Czekai nors po daugelio metų savo atgavo, atgaus ir lenkai. O kas bus su Lietuva?

Pasaulės politikieriai apie Lietuvius nieko nežino, skaito jųs arba už lenkus, arba už maskolius, arba prusūse už vokiečius, užtat su lietuviais suvis nesirokūtu, jeigu ir pareitu jiems Maskolijoj naujus rubežius vesti, naujas karalystes tverti, nepaisytu jie ant lietuvizkos tautystės, neapdovanotu lietuvius politiszku buviu, nes nieko apie jųs ir apie jų norus nežino. Lietuva vis pasiliktū sklypūse, o tas galūtinai ją turėtu pribaigti.

Kaip mums reikia darbūties.

Kada mes lietuviai pabudom, sujudom, subruzdom, kada

pajutome kad gyvūjam da kaipo atskyrį tauta, privalome povaliai iszdirbti savyj teipgi norą atskyrus politiszko gyvenimo. Jeigu mažesnės tautos Europoj turi save atskyrų rėdą, kodelgi mes lietuviai negalėtume turėti savo atskyrus lietuviszko rėdo? Spėkų dėlei to turime pakaktinai, nes skaitome per tris milijonus lietuvių. Apszvietimo turime in vales, nes mus kiemonis yra daug apszvietesniais už lenkų chlopus ir maskolių muzikus, o inteligentų teipgi jau ir dabartės mums nestokūja. Kogi tasyk mums reikia?— Reikia tiktai laukti progos, kada galėtumem paimti tai, kas musų. Bet pirm nei toj proga pasitaikys, turime mes patys save ir svieta prie to prirengti. Privalome jau dabartės ir mes patys žinoti ko geidžiame ir svetimiems apie tai pasakyti, nes ne laikas bus drožti jieszma, kada „meszka“ bus pabėgus.

SENOVES LIETUVA.

Kaip Lietuva senovėj iszrodė?

Puikiai dabartės Lietuva iszveizi: kur girios, tai placios žalios girios; kur pievos — lygios kvepenczios pievos, o kur laukai, — tai visur sodybos ir dirvos apklotos žaliūjančiais javeliais.

Kitados, priesz du tukstancziu metų, nors lietuviai gyveno jau pakraszcziūse Nemuno, ten kur ir dabartės gyvena, krasztas tas vienog neiszrodė teip puikiai, kaip dabartės: ežerai, balos ir nepereinamos pelkės klojo tą szalį, o žmonės gyveno tik pakraszcziais upių: Nemuno, Dauguvos, Nerio, Nevėzos, Szeszupės ir kitų, ką per Lietuvos žemę teka. Upės tada buvo geriausiais ir vienatiniais keliais: vasarą žmonės važinėjo upėmis ant pergų, o žiemos laike su rogėmis. Tik kur nekur sausesnėse vietose buvo praminti per miszkus takai, kuriais galima buvo praeiti pėsčiam arba vaziūte pervaziūti mažose rogūtėse szunimis užkinkytose — Delto siaurus takus ir kelelius lietuviai iki sziai dienai isz senoviszko da vadina szuntakiais arba szunkeliais.

Kaip senovės lietuviai gyveno?

Senobiniai lotyniški ir grekiški rasztai, ir užsilikę mus dainos liudyja, jog anūse senovės laikūse lietuvių gyvenimas buvo labai paneszus į szendieninį gyvenimą.

Turtingesni turėjo įsistatę sau namelius iš apvalių medžių, be langų, nes mus žmonės da tąsyk stiklo nežinojo. Kad žiemą szaltis į vidų neitu, plysziai namukų buvo užkamszyti samanomis ir užlipyti moliu. Stogas buvo pridengtas laukinių žvėrių kailiais ir užmestas eglių skujomis arba užklotas nendrėmis. Viduryj namo buvo kudmentas, padarytas iš akmenų, ant kurio kurenosi ugnis. Dumai išėjo per kurtinį; kaminų nebuvo.

Tankiausiai tokiūse nameliūse lietuviai darydavo du riumu: vienas buvo kurinamas namas arba kurtinys, kuriame valgį virdavo ir kepdavo, o antras priemėnia, kuriame svetį priimdavę. Turtingesniejie, szale ano gyvenamū, statydavo da kitą bakužę — svirną, teipgi iš apvalių medžių, be langų, į kuri sudėdavo mažiaus reikalingus daigtus, rakandus. Į svirną eidavo nakvoti jaunosios mergelės — dukters szeimynų. Svirne kudmento nebuvo, užtatai žiemos laike turėdavo klojėti patalais. Lovos ir jau buvo žinomos senovės lietuviams „Augsztas svirnelis, margoji lovelė, pukų patalėliai da ir szendien yra apdainūjami lietuviszkose dainose.

Labjaus pavargę senovės lietuviai, neįstengdami pasistatyti sau medinio gyvenimo, buvodavo tankiai nameliūse iškastūse zemėj, arba rusiūse.

Kūm senovės lietuviai užsiėmė?

Gyvendami pakraszcziūse, upių senovės lietuviai, žinomas dalykas, pirmių pirmiausiai užsiėmė žuvinkyste: bucziai, varžos ir bridiniai jau nog senovės yra žinomi lietuviams.

Miszkūse buvo daugybės paukszczių ir žvėrių — lietuviai užsiimdavo medžiokle. Szaudyklių arba karabinų da tąsyk nebuvo — szaudė jieszmais iš lankų arba prisiviję raiti žvėrį durtuvu perverdavo. Kiekvienas lietuvis turėdavo žirgą. Bėrasis žirgelis buvo lietuviams reikalingas kaip dėl

medžioklės teip lygiai ir karėje (ant vainos.)

Zemės dirbimu, kaip anie minėti lotyniszki rasztinykai padūda, labjaus užsiimdavę tik turtingesni, kurie „isz vaisių ir javų darydavę sau gardų gėrymą“ girą. Vargūliai mirdavo žuvimis, mėsa, vaisiais, vūgomis ir szaknelėmis nekurių augalų.

Amatinykų: muliorių, budaunyczių, kalvių, staliorių, szvelnių sziauczių ir kriauczių lietuviai anoje žiloje senovėje beveik suvis neturėjo: namų rakandai pas jūs tada buvo suvis paprasti, drapana tiesmuka — ko tik kuriam reikėjo, pats sau nereikalaudamas amatnyko pasidarė. *M. O. K.*

Polemika ir jos pasekmės.

Kas link ano praszymo spaudos.

Mūsų nutarimai.

Daugel jau turėjome mes Lietuviai visokių užmanymų, norėdami svietui pasirodyti. Bet iki sziol beveik visi tie mūsų užmanymai pasilikdavo be jokio vaisiaus.

Kodėl? Dėlto, kad mes nenorėjome atkreipti ant savęs svetimtauczių atydos. Dėlto, kad lietuviszkoji visūmenė, nutarusi ant masmitingų arba ant seimų nuveikti svarbius reikalus, patį apie anų iszpildymą nesirupydavo ir nesidarbdavo. Nutardavo, padėkim, atlikti kokį svarbų dalyką ir pavisdavo jo iszpildymą tam tyczia iszrinktam komitetui, dviems arba trimis vyrams, nedūdama priegtam jokios pagalbos, jokių yranskių dėl iszpildymo. Tik visūmenė, tiktai žmonių minios tautos troszkimus gali teisingai iszreikszi. Politikoj tik su minioms svietas rokūjasi, tokiu budu vienas arba du balsai mūsų komitetų, kad ir atsiszaukdavo kada tėvyniszkuose reikalūse, nykdavo be atbalsio, ba visūmenė tylėdavo. Kitaip stojosi su nutarimu paskutinio Seimo, kad siūsti pas carą praszymą, kas link persekiojimo spaudos arba druko.

Mieris praszymo.

Perėjo per Seimą įneszimas North Hamton, Mass. kūpos, kaslink ano praszymo, tik dėl viso ko. Pamenu, vieni (teip lygiai kaip ir paskesnėj polemikoj) buvo prieszais praszymą, kiti už praszymą. Pagalios kas žin kas tokis padavė sziokę dicitūjanczią konkliuziją: jeigu siuntimas praszymo nieko ne-gelbės, — nieko nė neiszkadys. Visi pristojom, atlikimas dar-bo buvo uždėtas ant komiteto.

Visas mieris to neva praszymo, kaip suprato Seimas ir central. Susiv. komitetas ir abelnai visi lietuviai, turėjo buti tās, kad pakelti trukszmą, kad atkreipti ant savę svetimtau-czių akis, ir ant kiek bus galima, pagarsyti svietui savo pris-paudimus, o ypacz apskelbti, kad lietuviams barbarai masko-liai draudžia spaudyti knygas, apie ką netiktai kad svetimtau-cziai, bet ir patys maskoliai nevisi žino. Nutaręs Seimas tą dalyką įtraukė į knygas protokolų ir ant to pasikakino.

Kaip darbavosi Centr. Susiv. komitetas.

Centr. Susiv. komitetas, kuriam iszpildymas nutarimo buvo pavestas, jau nog pradžios Vasario mėnesio susiraszinė-jo, kaip aną uždūtę atlikti? Likos nuspręsta, kad jokio pra-szymo pas carą nesiūsti, nes isz to nebus jokios pasekmės, o tik paraszyti ilgą praszymą apie mūsų persekiojimus po maskoliumi ir padūti tai į angliszks laikraszczius.

Kokia isz to butų buvus pasekmė? — Beveik jokia. An-gliszkas laikrasztis už talpinimą straipsnio butų liepęs sau gausiai užmokėti, kaip tai buvo su Kražių masmitingo nuta-rimais, butu perleides per presą, tai ir visa nauda.

Pradžioj Kovo pas Centr. komitetą gimė kitoniszka mislis. Nuspręsta buvo paraszyti asztrų atsiszaukimą an-gliszkoj kalboj, iszdedant kaip ir pirmiaus visus persekioji-mus Lietuvoj, primenant tokius atsitikimus kaip Kražių skerdynė, ir tą atsiszaukimą, atėjus caro karunavojimo dienai, su pagalba labdaringo komiteto darbūjancziosi Phila-doj dėl persekiotų per turkus, armėnų, paleisti į Philados an-gliszkus laikraszczius, kaipo atspindį karunavojimo ant liū-

sybės žemės. Tokį rasztą, pritaikytą prie aplinkybės prie tirono iszkilmės, daug laikraszczių tą dieną butu atkartoję. Jau rastas buvo atsakantis žmogus, gerai žinąs mūsų prietikius, kuriam buvo pavestas anas atsiszaukimas, broszurą, parazyti (Centr. komit. tą atsiszaukimą užlaiko.) Kaip sztai dalykai virto kitaip. „Garse” pasirodė projektas peticijos pas carą p. Didinsko. Į Centr. komit. p. Did. prisiuntė tik žinią, kad yra paraszės praszymą, padavęs į „Garsą” spausdyti ir laukęs kaip lietuviai ant to atsiliepsę. Toji žinia iszpūlė patalpyti Organe kaipo žinia ne giriant, ne peikiant autoriaus. Pagirtas gal buvo tik ant tiek, ant kiek girias kiekvienas, kad ir blogai raszantys, pradinis rasztinikas — t. y. ne sziaip ne teip. Mums Centr. Susiv. kom., kaip sakiau p. Did. raszto jau suvis nereikėjo, nes tūm kart jau buvome nusprendę ką darysime, todėl nesikiszome į aną p. Did. rasztą. Tūm tarpu lietuviszkūse Amer. laikraszcziūse kas link praszymo kilo polemika, polemika karszta, į kurią jau buvo įtraukta visūmenė. Visūmenė iszreiskė savo mislis ir visūmenė nusprendė, o nusprendė teip, kaip Cent. Susiv. kom. jau senei buvo nutaręs — nesiūsti pas carą jokių praszymų, nes isz to nebutu naudos, o prieszingai mus pažemintu, vietoj to geriaus sziaip kokiu nors budu savo skriaudas pagarsyti.

Bet isz tos polemikos, ant kurios Susiv. tik nūszaliai žiurėjo, turėdamas, kaip matėt, tiesą, kad Susiv. į ją suvis ne maiszytu; vestos polemikos suvis trivialiszkos, kaip gali vesti tik žmonės stovinti da ant suvis menko laipsnio literaturos, ir apszvietos, iszėjo tas, ko isz polemizūjanczių nėvienas gal nesitikėjo.

Pasekmės mūsų polemikos.

Ilgį straipsniai apie „peticiją kad atgauti spaudą”, raszyti isz visų Amerikos krasztų, į visus liet. laikraszczius. Keikimai ir iszmislinėjimai ant caro už jo priespaudas, žodžiu visa ta polemika, visi tie barniai kas link atgavimo spaudos, nepasiliko be atbalsio. Czion buvo balsas visos tautos, visų Amerikos lietuvių, balsas, kurį, lengvai svetimtaucziai iszgirdo.

Atskyrė jie, žinoma, grudus nūg pelų, paėmė tik vieną esenciją mūsų barnių ir pradėjo rasyti, kad lietuviai, ypatingai Amerikoje, labai yra užimti klausymu atgavimo spaudos.

Pirmiausiai klausymas atgavimo spaudos perėjo į Amer. lenkiskus laik., iš kur ir dasigavo toji žinia į lenkiskus laikraszczius Poznaniaus ir Galicijos. Svarbiausias iš anų „Przegląd Wczechpolski“ placziai apie mus spaudą raszo, o kas akyviausio, prancuziskoj savo dalyje, kurią tyczia į Europos, visų kalbų laikraszcz. siuntinėja, kad anie galėtu perspaudyti, prancuziskoj kalboje padūda paskutinyj savo N. straipsnyje „La presse lithuanienn in Russie“ visą istoriją mus spaudos, Kada buvo uždrausta. Apraszyta kaip mes dabartės gabename knigas iš Prusų, iš Tilžės, o pagalios padūtas pereito mus Seimo užmanymas siusti peticiją. „Les journaux nous apprenent que les Lithuaniens ont adresse a Nikolas II une supplique pour le prier de premettre d'imprimer le lithuanien en lettres latines“.... Daeina, sako, pas mus žinia, jog lietuviai siunczia pas Nik II praszymą kas link spaudos lietuviszkai lotyniszkomis litaromis“.... Susiv. mieriu jug ir buvo, kad svetimtaucziai apie tai dažinotu.

Yra da gal svarbesnės pasekmės, Musų liet. laikraszcziai eina į Maskolija. Bet kiek mes žinome, tai p. Lamanskis, profes. ir perdėtinis geogr. draug. ir Volteris. jo pagelbinikas, gauna tikrai Vienybę ir Tėvynę, nes tūdvi rėdystės paczios jiems regulariszkai savo laikraszczius siunczia. Tūm tarpu paskutineme No 19 Vienybės skaitome, jog tas pats p. Lamanskis maskoliszkūse laikraszcziūse dabartės pakėlė klausymą, kad reikia sugražyti lietuviams spaudą.

Toku budu matome, broliai, jog mes suvis netikėtai daėjome jau iszdalies gerų pasekmių: Europoje kalbama apie tai, kad lietuviai neturi spaudos, o maskolijoje laikraszcziai svarsto klausymą, kad lietuviams spaudą reikia sugražyti. Kartais mat ir blogas ant gero apvirsta. Szį sykį toji žemiantanti mus polemika isžėjo ant gero ir pagarsino klausymą mūsų spaudos teip kaip joku kitu budu butume negalėję nė

tikėtis pagarsyti.

Kritika, apsvaistymas, perkratymas dalykų per visūmėnė visados buvo ir bus geru daigtu, o szi kart buvo dėl mus konogeriausiu. Bet apsvaistant dalykus reikia svaistyti szaltai, iszmingai. Didesnė garbė butume mes szi kart apturėję ir daugiaus naudos įgiję, jeigu to trivializskumo mus polemikoje butu nebuvē. Susivien. kaip sakėme, toje polemikoje dalyvumo suvis nėmė, bet davė jai iniciativą.

kun. J. Žilinskas. Jur. Kazakevyczia.

Tėvyniszkos žinios.

Isz Lietuvos.

Lietuva jau pabudo isz miego. Suvalkų rėdybos Lietuvoje viskas rodos virte verda. Valsčiai nepaliauja reikalavę, kad jų vaikai iszkalose butu mokinami lietuvizskai ir kad maskoliai sugražytu lietuviams spaudą. Vietinės valdžios nusiminę.

Jaunūmėnė visūse Lietuvos kampūse tveria paslaptingus susirinkimus. Skaito lietuvizskus laikraszczius platina jų tarpe kitų, kelia lietuvizską dvasią. Dieve Augszciausiasis, bile sykį kaimiečiai sukilo, tai galime pasakyti, kad Lietuva neprazus.

Liet. Lab. draug. Peterburge turėjo pirmą kart lietuvizską teatrą — Volteris keta iszleisti Peterburge lotynizskomis literomis „Lietuv. Christomatiją“ ir „kun. Daukszos pamokslą“ matyt, maskoliai dėl mus darosi jau nors kiek szvelnesni.

Garsus ir karsztas lietuvis, mokytas didei vyras kn. Jau-nis buvo paskirtas už profesorių į dvasizską Peterburgo akademią, bet lenkai tam perizskadijo, dėlto, kad yra geras lietuvys.

Tilžeje Prusų lietuviai pradėjo neapkęsti apsigyvenusių lietuvių isz Didžiosios Lietuvos. Knigų kupczystę nori patys

vesti ir už tai mus lietuvius skundžia maskolių ir prūsų valdžiai.

Isz Amerikos.

Blogas yra patsai tas, kurs ant visų užmanymų žiuri tik ant blogos pusės. Doras, milaszirdingas užmanymas Brookliniečių uždėti emigrantų namą netik neranda terp lietuvių reikalingos pagalbos ir pritarimo, bet prieszingai, nekurie nesidrovi iszmėtinėti Brookliniečiams, kad jie nori daryti isz to biznį. Tas yra lengviausias budas atsikratymo, kad nieko nedūti.

T—ta A. Olszevskis rászo, kad pusę Kražių brosziuros jau turi atspaudinęs.

„Susiv“ reikalai.

Balandžio mėnesij naujai prisiraszė:

Brooklyn N. Y. kp.: 1 Vaiceliunas Ad. 2 Vizgirdienė Marė. Isz N. Y. C. prie Brook. kùpos: Gegžnas Jùz. Zubavyczia Jon. Skripkevyczia Petr. Skripkevyczienė Agn. Batura Jùz. Baturienė Klem. Kardoka Jon. Kardokienė Ona, Rupeika Jon. Rupeikienė Rožė.

Chicago Ill. kp.: 1 Ambrasaitis Marcel. 2 Ambrasaitienė Juz. 3 Szkauckas Jurg. 4 Zapalskis Vin. 5 Bagdonas Zakeus. 6 Kavaliunas Jon.

Cleveland O. dr. sz. Jur.: 1 Jasaitis Jon. 2 Ambrosa Jùz. 3 Viliamaitis Jùz. 4 Samulaitis Jùz. 5 Lipinskas Jurg. 6 Jagodzinskas Mik. 7 Dromanta Paul. 8 Aksonas Pr. 9 Sakalauckas Pr.

Prie moterų kùp.: 1 Ambrasienė Bar. 2 Avietienė Kat. 3 Avietienė Marė, 4 Viliamaitienė Ona. 5 Lipinskienė Petronė.

Elisabeth N. Y. kp.: 1 Siekis Pr. 2 Ziogas Ram. 3 Szaldupis Ant. 4 Kuprasevyczia Pr. 5 Baublis Anicentas 6 Gobleris Pr. 7 Miliauckas Kaz. Persikėlė in kùpa Kn. B. Žindžius isz Detr. Mich. Jùzapaicziute Marė isz Waterbury.

Newark N, Y. kp. 1 Sakevyczia Jon. 2 Butvilas Just. 3 Pranis Petr.

Philada. dr. sz. Jùz.: 1 Rmanauckas Kaz. 2 Gudiszkis Jon. 3 Gudiszkis Ad. 4 Kasputis Ad.

Dr. Jurg. kar.: 1 Lukaszevyczia Ign. 2 Rimkevyczia Jùz. 3 Navlickas Jon. 4 Davnoravyczia Mik. dr. sz. Jùz.: 1 Chmieliauckas Ant. kùpos: 1 Vaitkevycziute Zof. 2 Barczauckiute Vik. 3 Masickis Sim.

Pittsburg dr. sz. Jùz.: 1 Truszkauckas Jur. 2 Truszkauckienė Mag.

3 Lubinas Vin. 4 Lubinienė Marė. Prie draug. sz. Jūz. no kūpos: Bradai-
dis Jūz. ir Bradaitienė Ant.   prie kūpos: 1 Baliukevyczia Mat. 2 Pėtrai-
cziutė Ona 3 Gilis And. 4 Gilienė Jieva 5 Navickas Vin. 6 Pazereckas Jon.
7 Pazereckienė Rožė 8 Navickienė Ona 9 Mazulis Jūz. 10 Sungaila Pet.
11 Minkelis Mat. 12 Karkėtis And. 13 Macziulaitis Ant.

Pittston kŭp.: 1 Dervinis Jon. 2 Bracziulis St. 3 Abromaitis Jonas 4
Vėlyūis Mar. 5 Vėlybienė Jiev. 6 Kurtinaitis Jūz. 7 Kurtinaitienė Mor.

Wanamie kŭp.: 1 Jisas Pr. 2 Anskienė Mag.

Viso labo Balandžio mėn. naujų pristojo 73 sanariai.

Buvo pažadėta sziamė N. apgarsyti tūs, kurie isz priežasties neužsimo-
kejimo metinės arba szeip pripŭlanczių mokėti priderysczių, likos iszbrau-
kti isz Susiv. knygu, isz priežasties ligos vienog szj mėnesyj to negalėjau
padaryti. Bus atėinantyj.

J. Kazakevyczia Susiv. Sekret.

Stovis kasos.

Ineiga.

Bal. 1. d. Clevel. O. dr. ir kŭp.	45.00	„ „ „ Philada. dr. Jur. Kar.	15.80
Bal. 2. d. Shamokin kp.	1 60	„ „ „ Thomas W. Va.	5.00
„ „ „ Pittsburg kp.	13.85	„ „ „ Chicago skola p. Žem.	20.00
Bal 13 d. Athol Mass. kp.	8.70		
„ „ „ Clevel. O. dr. ir kp.	16.50	Bal. mėn. ineigos:	281.40
„ „ „ Philada. dr. sz. Jūz.	2.00	Pridėjus sumą:	2220.82
„ „ „ Brooklyn. N. Y.	13.70		2502.22
Bal. 18 d. Union C. Conn.	7.70	<i>Iėdas.</i>	
„ „ „ Chicago. Ill.	28.60	Posmertine a. a. Kn. Zlotorinsko	
„ „ „ Detroit. Mich.	5.70	iszmokėta jo Motinai	147.00
Bal. 23 d. Pittsb. dr. sz. Jūz.	6.65	Posmert. a. a. Saluczkos Kaz. iszsių-	
Bal. 25 d. Newark. N. Y.	5.10	sta ant rankų p. Zemaiczio ir Olisze-	
„ „ „ Richmond. Va.	1.35	vskio.	150.00
„ „ „ Elizabeth. N. Y.	15.95	Posmertine a. a. Kazlauckienės Ju-	
Bal. 30 d. Ontonogon. Mich.	2.40	lės iszsiųsta ant rankų Kn. Sutkai-	
„ „ „ Edwardsville dr. Izid.	4.80	czio.	150.00
„ „ „ Pittston.	20.15		447.00
„ „ „ Edwardsville dr. sz. Ant.	9.30		2502.22
„ „ „ Philada. dr. sz. Jūz.	22.25		2055.22
„ „ „ Pittsburg. dr. Vytauto.	9.30	J. Miliauckas, Susiv. Kas.	

PASARGOS.

Neužsimokeję už šiūs metus metinės arba neužsimokeję posmertinės už a. a. Kn. Zlotorinską liekas iszbraukti isz knigų.

Mokėkite posmertines už a. a. Mortą Kaminskiutę, Juliona Kazlauckienę ir Kazimierą Saluczka.

A. a. Jūzui Puleikiui, kurs 7 d. Sausio pasimirė isz persiszovimo Waterburyj, Conn., po ilgam apsvarstymui. mes nusprendėme posmertinės dabar nedūti, nors jis ir buvo pilnu Susiv. sąnariu. Tegul apsvaratys busentis Seimas.

Teipgi neskirsime mes, Centr. kom. posmertinės, nè Jonui Mickui kurį 17 d. Kovo rasta negyvą. Prigulėjo jis prie Scrantono kūpos.

Vietinės draug. arba kūpos gavimo dėl jų posmertinės privalo padūti apalacija į Seimą. Privalo surinkę perstatyti Seimui ant rasztō darodymus apie jų dorą gyvenimą ir grynai isz jų pusės nekaltą smerti.

Negražu, kad tiek Susiv. sąnarių nesava smerczia numirsza.

Kurie reikalaujate ženklelių kreipkitės pas kun. A. Burbą.

No 3 Org. naujai prisirasę Mah. City iki 25 sąnarių turi but Mah. Plane, o likusieji Mah. City.

Susivienyjimo paliudyjimai.

Szj mėnesį iszsiuntinėjome visoms kūpoms ir draug. prigulinczioms prie Susivien. korteles, kurias virszinikai draug. ir kūpų iszdalys tiems, kurie yra pilnais sąnariais. Tyczioms padaryta, kad nog minėtų laksztelių krasztą galima atplėsztį, kurį pripildę kūpų ir draug. virszinikai privalo nusiusti Susiv. sekretoriui.

Pristojant naujiems sąnariams virszinikai kūpų ir draug. teipgi dalys tas korteles su peczėcziu Susiv. ir savo paraszais, sekretoriui Susiv. tokiu budu jau nesiųs naujai prisirasziusių jų vardų suraszę gromatoj, kaip pirmiaus darė, o tik nusiųs atplėsžę ir pripildę aną krasztą kortelės, ant kurios naujai

pristojantis prie Susiv. pats turi pasiraszyti apaczioj arba, jai raszyti nemoka, privalo nors kryželį padėti.

Naujais pristojantiems prie Susiv. tas paliudjimas negali but iszdutas, kol neužsimokės metinės.

Iszduti tūs paliudjimus arba priimti naujus prie Susiv. sąnarius gali tiktai draugystės arba kūpos komitetas. Niekados negali vienas prezidentas arba vienas sekretorius arba vienas kasierius. Ant paliudjimo bent du vardai turi but padėti t. y. kūpos prezidento ir sekretoriaus.

Paliudjimai tie seniai jau buvo parengti. Niszdavėme mes jų dėlto, jog laukėme, kol nepraeis laikas mokesties metinės, kad žinoti kurie atstojo nog Susiv. kad jiems suvis paliudjimų nedūti. Centr. Kom.

Gandas isz pasvieczio.

Amerikos politikieriai užimti kandidatura ant prezidentystės. Demokratai nuliudė, matyti, nemislia laimėt. Daugumas demokratų praszo Cleveland'o kad pasidūtu ant trečios tarnystos, mislydami, gal nors per Cleveland'ą laimėse.

Senatas vėl Amerikos ir kongresas užimti sala Kubą; prijauczia kubiecziams dideliai, bet iszsyk bijo ką gero dėl jų vieszai daryti, kad nesuarzyt jau ir teip užpykusius ant Amerikos iszpanus.

Kada jau ginczai Amerikos su Anglija beveik aptyko ir iszvengė karės, trys anglyszka kalbantieji kardinolai: Gibonsas, Amerikos kardinolas, kardinolas ir primatas Irlandijos Logue ir kard. Vaughan arcivysk. Anglijos iszdavė atsiszaukima, kad reikia konogreicziausiai stengties uždėti terptautiszka sudą, kurs karalystes viena su kita gadytu, o kad nebutu karės (vainos), kad nebut kraujo praliejimo.

Maskoliai rengesi prie karunacijos caro. Atsiliks tas jo apvainikavimas Maskvoj ateinantį mėnesyj. Kasztai isznesz su virsz 100 milijonų rublių. Žmonės laukia po tam apvainikavimui kokių palengvinimų, bet dėl žmonių jokių paleng-

vinimų nebus, tik bus kasztai apvainikavimo, kuriūs žmonės turės sudėti.

Vokietija, Austrija ir Valakai nū kelių metų yra prisizadėję vienas kitam bėdoj padėti. Valakai veda dabartės karę su Abesinų karaliumi Meneliku, Afrikoj, ir jiems ten nekaip sekasi. Taigi, pagal prizadus, Vokietija ir Austrija turi Valakus gelbėti. Prusų karalius Vilius su Herbertu Bismarkiu nuvasiavo pas Valakų karalių Humbertą kad geriaus tūs dalykus apvarstyti. Vokiečiai teipgi ir su Anglija nesutinka. Anglai mat skverbiasi į Transvalių, teipgi Afrikos šalį, o Vokiečiai, per užvydėjimą nenor jūs į ten įleisti.

Turkų žemėj ramumo nēr. Paslaptomis kalbama, kad su pavasariu Armėnai sukilsę prieš turkus. Amerikos ministras p. Terrell isz Konstantinopoliaus važinėjo nēt į Washingtoną vis politiskose dalykose. Bulgarai, Grekai ir kitos Balkanų tautos, matydamos Turkų silpnumą, tariasi, kad susivienyt į kruvą, teip kaip, padėkim, Amerikos valščiai ir paskui neapkencziamus jiems Turkus visai nugalabyti. Austrija vienog pirmutinė to nenorėtu daleisti.

3 Kn. Zlotorinskas Jūzas mirė d. 12 Sausio m.

4 Kaminskiute Morta isz Baltimorės kūpos mirė 3 d. Kovo 96. (posmer. turi but užmokėta veliausiai 31 d. Liepos July).

5 Kazlauckiene Jule, Pittsburg Pa. kūpos. (Posmertine veliausiai turi but iszmokėta iki 31 d. Augusto.

6 Saluozka Kazimieras, Chicago kūpos. (Posmertine privalo buti iszmokėta veliaus iki 31 d, Augusto.

Kn. J. Zilinskas Susiv. prez.

ADRESAI PREZIDENTU

Lietuviskų draugysčių prigulincijų pris „Susivienijimo“

- 1 Sv. Antano draugystės Šil. Paukasty, Bx 12, Edwardsville, Pa.
- 2 Sv. Jurgio, sv. Antano draug. 12 kėpos P. Dragunas, Bx 411 Forest City, Pa.
- 3 Gedimino draugystės Wanasio, Jonas Prusaitis, Wanasio, Luz. Co. Pa.
- 4 „Susiv.“ kėpos Vinc. Kallinckas, 84 Bond Str., Elizabeth, N. J.
- 5 Volonczausko draug. J. Paukasty Bx 1615, Plymouth, Pa.
- 6 Sv. Kazimiero draug. Paul. Stankovickas Bx 283, Plymouth, Luz. Co. Pa.
- 7 „Susiv.“ kėpos V. Grudeckas, 130 N. Main str. Pittston, Pa.
- 8 Sv. Stanislovo draugystės Jonas Prusas L. Bx 733, Carbondale, Pa.
- 9 Sv. Jurgio draugystės N. F. Martiniackas, 28 Hazen Str., Cleveland, Ohio.
- 10 „Susiv.“ kėpos V. Ambrosevicius 1944 South Tenth st. Philadelphia, Pa.
- 11 „Susiv.“ kėpos Jonas Terzila 24 John str. Waterbury, Conn.
- 12 Sv. Jurgio draug. Silvestras Bratka, 201 Franklin str., Shamokin, Pa.
- 13 Sv. Kazimiero kareivis B. Zoliana, 224 N. Exeter str., Baltimore, Md.
- 14 „Susiv.“ kėpos Jurgio Muranckas 2201 Penn Ave, Pittsburgh, Pa.
- 15 „Susiv.“ kėpos A. Zomaitis, 2401 Auburn Ave., Chicago, Ill.
- 16 „Susiv.“ kėpos varden Vytauto J. Jenulevičius 691 E. Diamond str., Hazleton, Pa.
- 17 „Susiv.“ kėpos Vincas Trapinas 23 South Reed str. Wilkes-Barre, Pa.
- 18 Sv. Iškoričias draugystės V. Sakavicius, Edwardsville, Pa.
- 19 „Susiv.“ kėpos K. Karpavicius, 114 William str. Northampton Mass.
- 20 „Susiv.“ kėpos Ignas Griocianis, Bx 112, Union City, Conn.
- 21 „Susiv.“ kėpos F. Strakalaitis, 1725 Mich. Ave. Detroit, Mich.
- 22 „Susiv.“ kėpos Jonas Lakickis, E. St. Louis, Ill.
- 23 „Susiv.“ kėpos Stasys Gaska 12 Milton str., Amsterdam N. Y.
- 24 Kazimiruso kėpos Jėzas Anakys Bx 105, Glen Lyon, Pa.
- 25 „Susiv.“ kėpos Felix Matalevyčius Moses Schuyt. Co, Pa.
- 26 dr. Ida, Sana, Vincas Buraga, 228 Northampton str., Wilkes-Barre, Pa.
- 27 dr. sv. Mykolas, J. Dauskays 25 N. Welles str., Wilkes-Barre, Pa.
- 28 kėpa Vinc. Gilevyčia 3, e. Foxcroft Conn.
- 29 „Susiv.“ kėpos A. Valtinkas, Bx 221, Lancaster, Berough.
- 30 „Susiv.“ kėpos F. Schat, 1224 Denny str., Richmond, Va.
- 31 Sv. Stanislovo draugystės kėpa, Sarmata, 1206 N. Main Ave., Saratoga Lake, Pa.
- 32 „Susiv.“ kėpos Antanas Dauteris, 417 West Pine str., Mahanoy City, Pa.
- 33 „Susiv.“ kėpos Jonas Drenkys, Bx 225, Athol, Mass.
- 34 „Susiv.“ kėpos M. Pasukas, Ansonia, Conn.
- 35 Vytauto draugystės Vincas Kuzas, 140 W. 5th str., South Boston, Mass.
- 36 Vytauto draugystės Mikas Sauskas, 2206 Larkin Alley Pittsburgh, Pa.
- 37 „Susiv.“ kėpos Jėzas Jėkabišius, 2204 Tuckahoe N. Y.
- 38 Sv. Kazimiero draug. Markas Štorkas, N. 6 E. Liberty str., Charleston, W. Va.
- 39 kėpa Jėz. Glogauskas 700 - 2nd str., South Brooklyn N. Y.
- 40 kėpa Varg. Molnaitis W. Grand str., Brooklyn E. D. N. Y.
- 41 „Susiv.“ kėpos Motiejus Kallikys, Bx 224, Mc Ness Stock, Pa.
- 42 Sv. Jurgio draugystės Senta, Bx 224, 110 Thoburn str., South E. D.
- 43 Sv. Jėzapo draugystės T. Kuzas, No 65 Market str. Brighton Mass.
- 44 Sv. Iškoričias draug. Ponas Kuzas, Shaft Schuytill Co, Pa.
- 45 „Susiv.“ kėpos Fina. Dauskavicius 63 Charvato str. New York City.
- 46 Sv. Jėzapo draugystės Mikas Geras, 2175 E. Livingston str., Philadelphia, Pa.
- 47 S. S. Jonas Augustas N. Kuzas, Du Bois, Clearfield Co, Pa.
- 48 Sv. Jėzapo draugystės Ponas Kuzas, P. O. Bx 261, Hamstead Allegany Co, Pa.
- 49 „Susiv.“ kėpos Jėzas Kallikys, Bx 104 Olatunga, Mich.
- 50 Sv. Jurgio draugystės Kuz. Kuzas, 2222 Thompson Street, Pittsburgh, Pa.
- 51 Sv. Jėzapo draug., Vincas Kuzas, 2743 Carson str., E. S. Pittsburgh, Pa.
- 52 Jonas Kuzas Bx 22, Shaft Schuytill Co, Pa.
- 53 kėpa, Kan. Dauskas Chicago, Ill., 220, Yonkers, N. Y.
- 54 kėpa, A. Molnaitis, Thery, Pa.
- 55 dr. sv. Jurgio kareivis, Jėz. Kuzas, Mahanoy Place, Pa.
- 56 kėpa Jonas Kuzas, 120 N. John str., Shomers Pa.
- 57 kėpa, Paulas Adamaitis, Thomas Taylor Co, W. Va.